

Съвет на
Европейския съюз

Брюксел, 2 юли 2019 г.
(OR. en)

10154/19

ECOFIN 609
UEM 212
SOC 461
EMPL 350
COMPET 490
ENV 580
EDUC 296
RECH 329
ENER 333
JAI 690
FSTR 112
REGIO 148

БЕЛЕЖКА

От:	Генералния секретариат на Съвета
До:	Комитета на постоянните представители/Съвета
№ док. Ком.:	9925/19 - COM(2019) 501 final
Относно:	Препоръка за ПРЕПОРЪКА НА СЪВЕТА относно националната програма за реформи на Белгия за 2019 г. и съдържаща становище на Съвета относно програмата за стабилност на Белгия за 2019 г.

Приложено се изпраща на делегациите посоченият по-горе проект за препоръка на Съвета, преработен и съгласуван в различните комитети на Съвета въз основа на предложението на Комисията COM (2019) 501 final.

ПРЕПОРЪКА НА СЪВЕТА

от ...

относно националната програма за реформи на Белгия за 2019 г. и съдържаща становище на Съвета относно програмата за стабилност на Белгия за 2019 г.

СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взе предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 121, параграф 2 и член 148, параграф 4 от него,

като взе предвид Регламент (ЕО) № 1466/97 на Съвета от 7 юли 1997 г. за засилване на надзора върху състоянието на бюджета и на надзора и координацията на икономическите политики¹, и по-специално член 5, параграф 2 от него,

като взе предвид препоръката на Европейската комисия,

като взе предвид резолюциите на Европейския парламент,

като взе предвид заключенията на Европейския съвет,

като взе предвид становището на Комитета по заетостта,

като взе предвид становището на Икономическия и финансов комитет,

като взе предвид становището на Комитета за социална закрила,

като взе предвид становището на Комитета за икономическа политика,

¹ ОВ L 209, 2.8.1997 г., стр. 1.

като има предвид, че:

- (1) На 21 ноември 2018 г. Комисията прие годишния обзор на растежа, с което постави началото на европейския семестър за координация на икономическите политики за 2019 г. В него надлежно беше отчетен Европейският стълб на социалните права, обявен от Европейския парламент, Съвета и Комисията на 17 ноември 2017 г. Приоритетите на годишния обзор на растежа бяха одобрени от Европейския съвет на 21 март 2019 г. Въз основа на Регламент (ЕС) № 1176/2011 на Европейския парламент и на Съвета² на 21 ноември 2018 г. Комисията прие също Доклад за механизма за предупреждение, в който Белгия не е посочена като държава членка, за която ще се извърши задълбочен преглед. На същата дата Комисията прие и препоръка за препоръка на Съвета относно икономическата политика на еврозоната, която беше одобрена от Европейския съвет на 21 март 2019 г. На 9 април 2019 г. Съветът прие Препоръката относно икономическата политика на еврозоната³ („Препоръката от 2019 г. за еврозоната“), в която са очертани пет препоръки за еврозоната („препоръките за еврозоната“).
- (2) Като държава членка, чиято парична единица е еврото, и с оглед на тясната взаимнообвързаност между икономиките в икономическия и паричен съюз, Белгия следва да гарантира пълното и навременно изпълнение на препоръката от 2019 г. за еврозоната в съответствие с препоръки 1—4 по-долу. По-специално мерките за подобряване на услугите ще спомогнат за изпълнението на първата препоръка за еврозоната по отношение на устойчивите пазари на услуги, мерките за подобряване на устойчивостта, ефективността и структурата на публичните финанси, както и използването на извънредни приходи с цел намаляване на публичния дълг, ще спомогнат за изпълнението на втората препоръка за еврозоната във връзка с подпомагането на инвестициите, подобряването на публичните финанси, възстановяването на фискалните буфери и мерките за укрепване на ефективността на политиките за заетост ще спомогнат за изпълнението на третата препоръка за еврозоната по отношение на подпомагането на успешен преход на пазара на труда.

² Регламент (ЕС) № 1176/2011 на Европейския парламент и на Съвета от 16 ноември 2011 г. относно предотвратяването и коригирането на макроикономическите дисбаланси (ОВ L 306, 23.11.2011 г., стр. 25).

³ ОВ С 136, 12.4.2019 г., стр. 1.

- (3) Докладът за Белгия за 2019 г. беше публикуван на 27 февруари 2019 г. В него бяха оценени напредъкът на Белгия в изпълнението на специфичните за държавата препоръки, приети от Съвета на 13 юли 2018 г.⁴, последващите действия във връзка със специфичните препоръки, отправени към Белгия през предходните години, както и напредъкът на страната по националните ѝ цели по стратегията „Европа 2020“.
- (4) На 26 април 2019 г. Белгия представи своята национална програма за реформи за 2019 г. и своята програма за стабилност за 2019 г. Двете програми бяха оценени едновременно, за да бъдат отчетени взаимовръзките между тях.
- (5) Съответните специфични за всяка държава препоръки бяха взети предвид при програмирането на европейските структурни и инвестиционни фондове (ЕСИ фондове) за периода 2014—2020 г. Както е предвидено в член 23 от Регламент (ЕС) № 1303/2013 на Европейския парламент и на Съвета⁵, когато това е необходимо за подпомагане на изпълнението на съответните препоръки на Съвета, Комисията може да поиска от дадена държава членка да преразгледа своето споразумение за партньорство и съответните програми и да предложи промени в тях. Комисията предостави допълнителни подробности за начина, по който ще използва тази разпоредба, в насоките относно прилагането на мерките, обвързващи ефективността на ЕСИ фондовете с доброто икономическо управление.

⁴ ОВ С 320, 10.9.2018 г., стр. 1.

⁵ Регламент (ЕС) № 1303/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 17 декември 2013 г. за определяне на общоприложими разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд, Кохезионния фонд, Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони и Европейския фонд за морско дело и рибарство и за определяне на общи разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд, Кохезионния фонд и Европейския фонд за морско дело и рибарство, и за отмяна на Регламент (ЕС) № 1083/2006 на Съвета (ОВ L 347, 20.12.2013 г., стр. 320).

- (6) Спрямо Белгия понастоящем се прилагат предпазните мерки на Пакта за стабилност и растеж и правилото за дълга. В своята програма за стабилност за 2019 г. правителството планира постепенно да подобри номиналното салдо — от дефицит в размер на 0,7 % от брутният вътрешен продукт (БВП) през 2018 г. до 0,0 % от БВП през 2022 г. Въз основа на преизчисленото структурно салдо⁶ не се планира средносрочната бюджетна цел, определена при балансирано в структурно отношение състояние на бюджета, да бъде постигната през периода, обхванат от програмата за стабилност за 2019 г. След като достигна най-високо равнище от почти 107 % от БВП през 2014 г. и спадна до 102 % от БВП през 2018 г., се очаква до 2022 г. съотношението на консолидирания държавен дълг към БВП да намалее до 94 % съгласно програмата за стабилност за 2019 г. Макроикономическият сценарий в основата на тези бюджетни прогнози е реалистичен. В същото време мерките, необходими за подкрепа на планираните цели за дефицита от 2020 г. нататък, все още не са определени, което допринася за прогнозираното влошаване на структурното салдо през 2020 г., при условие че политиките не претърпят изменения, според прогнозата на Комисията от пролетта на 2019 г.
- (7) На 5 юни 2019 г. Комисията публикува доклад, изготвен в съответствие с член 126, параграф 3 от Договора, поради неспазване на правилото за дълга от страна на Белгия през 2018 г. След преценка на всички значими фактори, в доклада бе заключено, че настоящият анализ не е напълно убедителен що се отнася до това дали критерият за дълга, определен в Договора и в Регламент (ЕО) № 1467/1997, е спазен.

⁶ Салдо, коригирано спрямо фазата на икономическия цикъл, без еднократните и временните мерки, преизчислено от Комисията по общоприетата методика.

- (8) В своята програма за стабилност за 2019 г. Белгия потвърждава искането, заложено в нейния проект на бюджетен план за 2019 г., да се възползва от гъвкавост в рамките на предпазните мерки съгласно „Съвместно договорена позиция относно гъвкавостта в рамките на Пакта за стабилност и растеж“, одобрена от Съвета на 12 февруари 2016 г. Белгия поиска временно отклонение от 0,5 % от БВП от необходимата корекция за постигане на средносрочната бюджетна цел с оглед на изпълнението на важни структурни реформи с положително въздействие върху дългосрочната устойчивост на публичните финанси. Структурните реформи се отнасят до пенсионна реформа, „изместване на данъчната тежест“, реформа на корпоративното данъчно облагане, реформа на пазара на труда, както и реформа на публичната администрация. В прогнозата на Комисията от пролетта на 2019 г. се потвърждава, че Белгия спазва минималния целеви показател през 2019 г., като осигурява предпазен марж по отношение на прага на дефицита от 3 % от БВП. Всички мерки вече са приети на законодателно равнище, с изключение на реформата на публичната администрация. Предвид тяхното естество, и особено що се отнася до изместването на данъчната тежест и реформата на корпоративния данък, продължава да има неясноти относно тяхното въздействие в краткосрочен план, по-специално като се има предвид факта, че те не са неутрални по отношение на бюджета, а това влоши състоянието на бюджета. Въпреки това мерките са подобрили потенциала за растеж на икономиката и са намалили равнището на безработица и рисковете от макроикономически дисбаланси, оказвайки положително въздействие върху устойчивостта на обслужването на дълга в средносрочен до дългосрочен план. Въз основа на това съгласно оценката към настоящия момент Белгия отговаря на условията за поисканото временно отклонение от 0,5 % от БВП през 2019 г., при условие че страната изпълнява договорените реформи по подходящ начин, което ще бъде проследено в рамките на европейския семестър.

- (9) На 13 юли 2018 г. Съветът препоръча на Белгия да гарантира, че номиналният темп на растеж на нетните първични държавни разходи⁷ не надвишава 1,8% през 2019 г., което съответства на годишна структурна корекция от 0,6% от БВП. Тъй като Белгия отговаря на условията за поисканото временно отклонение от 0,5 % от БВП съгласно клаузата за структурна реформа, изискваната структурна корекция за 2019 г. може да бъде намалена до 0,1 % от БВП, което съответства на номинален темп на растеж на нетните първични разходи, който не надвишава 2,8 % през 2019 г. Въз основа на прогнозата на Комисията от пролетта на 2019 г. съществува риск от значително отклонение от препоръчаната корекция за постигане на средносрочната бюджетна цел през 2018 г. и 2019 г., взети заедно.

⁷ Нетните първични държавни разходи се състоят от общите държавни разходи с изключение на разходите за лихви, разходите по програми на Съюза, които изцяло се покриват от приходи от фондове на Съюза, и недискреционните промени в разходите за обезщетения при безработица. Държавните разходи за бруто образуване на основен капитал се изглаждат за период от 4 години. Дискреционните мерки по отношение на приходите или предвидено от закона увеличаване на приходите са взети под внимание. Еднократните мерки по отношение както на приходите, така и на разходите, се нетират.

(10) През 2020 г., предвид че съотношението на консолидирания държавен дълг към БВП в Белгия надвишава 60 % от БВП и че прогнозната разлика между фактическия и потенциалния БВП е 0,1 %, номиналният темп на растеж на нетните първични държавни разходи не следва да надвиши 1,6 %, което съответства на структурна корекция от 0,6 % от БВП, произтичаща от общоприетата корекционна матрица на изискванията съгласно Пакта за стабилност и растеж. Въз основа на прогнозата на Комисията от пролетта на 2019 г., при условие че политиките не претърпят изменения, през 2020 г. съществува риск от значително отклонение от това изискване. На пръв поглед Белгия няма да спази правилото за дълга през 2019 г. и 2020 г. Като цяло Съветът е на мнение, че следва да се вземат необходимите мерки, считано от 2019 г., за да бъдат спазени разпоредбите на Пакта за стабилност и растеж. Ще бъде важно всички извънредни приходи да се използват за допълнително намаляване на съотношението на консолидирания държавен дълг към БВП. Средносрочната и дългосрочната устойчивост на публичните финанси на Белгия продължават да бъдат изложени на риск заради съчетанието от високо съотношение на дълга към БВП и очакваното увеличаване на разходите, свързани със застаряването на населението, по-специално във връзка с пенсиите и дългосрочните грижи. През 2015 г. на законодателно равнище беше приет набор от пенсионни реформи и това доведе до увеличаване на законоустановената пенсионна възраст от 65 на 66 години, считано от 2025 г., и на 67 г., считано от 2030 г. Освен това изискванията за възраст и трудов стаж, за да се ползва ранно пенсиониране, бяха направени по-стриктни. Въпреки това публичните разходи за пенсии ще се увеличат с 2,9 процентни пункта от БВП в периода 2016—2070 г., предимно през следващите две десетилетия. Освен това условията за ранно пенсиониране за няколко големи групи държавни служители продължават да бъдат по-благоприятни от стандартните. Очаква се публичните разходи за дългосрочни грижи да нараснат с 1,7 процентни пункта от БВП в периода 2016—2070 г., а това представлява надвишаващо средните стойности увеличение, което започва от едно от най-високите равнища в Съюза. Организационната фрагментарност в сферата на дългосрочните грижи, при която понастоящем правомощията са разпръснати на различни административни равнища, представлява предизвикателство за някои измерения на ефективността на разходите, поради което нетното въздействие от неотдашното прехвърляне на отговорности все още не е ясно. Укрепването на управлението ще спомогне за постигането на желаното повишаване на ефективността. Възможно е евентуално да се оптимизира комбинацията от грижи, за да се увеличи ефективността на разходите на системата за дългосрочни грижи.

- (11) Съставът и ефективността на публичните разходи могат да бъде подобрили, за да се осигури възможност за допълнителни публични инвестиции. Въпреки неотдавнашния спад общият размер на разходите като дял от БВП в Белгия продължава да е сред най-високите в еврозоната. Високото равнище на публичните разходи показва, че съществува възможност за по-голяма фискална корекция, основана на разходите. Предвид високото равнище на публичните разходи, резултатите от определени политики и качеството на някои публични услуги повдигат въпроси относно ефективността на разходите. Прегледите на разходите и оценките на политиките могат да помогнат на Белгия да определи приоритети и да подобри ефективността на публичните разходи. Освен това прегледите на разходите биха могли да се използват за оценяване на ефикасността на непрякото публично подпомагане за научноизследователска и развойна дейност в предприятията, което е на едно от най-високите равнища в Съюза като процент от БВП и е продължило да се увеличава през изминалата година. Наскоро федералните и регионалните органи изразиха своя интерес да интегрират прегледа на разходите в бюджетните си механизми.
- (12) Понастоящем бюджетната координация между отделните структури не е достатъчно гъвкава, за да осигури възможност за публични инвестиции в широкомащабни проекти. Ефективната бюджетна координация е от основно значение във федерална държава членка като Белгия, където голяма част от разходните правомощия са възложени на органите на управление на поднационално равнище. Въпреки споразумението за сътрудничество, подписано през 2013 г., все още липсва официално споразумение за годишни цели на всички равнища на управление, а това затруднява бюджетната координация. За разлика от практиката в рамките на предишни програми за стабилност, при които консултативният комитет „вземаше предвид“ фискалната траектория, всички равнища на управление са одобрили общата фискална траектория, представена в програмата за стабилност за 2018 г., и са подкрепили постигането на фискалните цели до 2020 г. за всички равнища на управление. Въпреки че благодарение на това одобрение общата траектория изглежда по-надеждна, не е постигнато официално споразумение за годишните фискални цели на всяко равнище на управление. Липсата на споразумение за целите на всяко равнище на управление може да застраши жизнеспособността на общата траектория за постигане на средносрочната цел. Също така това не позволява на звеното на Висшия съвет по финансите, което отговаря за нуждите от финансиране на публичния сектор, да осъществява ефективно наблюдение на спазването на тези цели. В програмата за стабилност за 2019 г. са включени само индикативни общи и междинни бюджетни цели, тъй като изборите на федерално равнище и на равнище региони и общности се състояха на 26 май 2019 г.

- (13) Отбелязаният наскоро икономически растеж доведе до създаване на повече работни места, а заетостта бележи най-високото си равнище за последните десет години. Независимо от това преминаването от състояние на липса на заетост или безработица към заетост продължава да е слабо и Белгия не е на път да постигне своята цел за заетост от 73,2 % по стратегията „Европа 2020“. Все още има големи регионални различия по отношение на пазара на труда. Въпреки устойчивия спад през последните пет години, младежката безработица в Брюксел е доста над средното равнище за Съюза. Участието на пазара на труда е слабо при нискоквалифицираните работници, хората с мигрантски произход, по-възрастните работници и хората с увреждания, което показва, че както структурни, така и специфични за съответната група фактори възпрепятстват интеграцията им на пазара на труда, а съществуващите мерки за активизиране не дават еднакви резултати за всички групи от населението. Нивото на заетост на по-възрастните работници (55—64 години) остава под средното равнище за Съюза, а разликата спрямо средната стойност за Съюза остава висока за лицата над 60 години. Хората с мигрантски произход, по-специално жените, продължават да се сблъскват с по-високи равнища на безработица, по-ниски равнища на заетост, по-висок процент на бедност сред работещите и свръхквалификация. Въпреки че бяха предприети някои мерки за подпомагане на интеграцията на новопристигналите и за борба с дискриминацията, все още липсва координиран подход за справяне с предизвикателствата, пред които са изправени хората с мигрантски произход. За да се преодолее слабото участие на пазара на труда, са предприети мерки в контекста на „Споразумението за работни места“, но все още предстои да бъде оценено тяхното въздействие.
- (14) Продължават да са налице съществени възпиращи фактори за започване на работа. Въпреки че изместването на данъчната тежест намали натиска върху трудовите доходи, средно този натиск продължава да бъде висок за всички заплати, с изключение на много ниските (50 % от средната работна заплата). Белгия продължава да бъде единствената държава членка, в която обезщетенията за безработица са безсрочни, макар и постепенно да намаляват. Съществуват финансови фактори, които възпират получателите на обезщетения за болест и увреждания, както и втория работещ член на домакинството, да започват работа на пълно работно време. По-специално финансовите стимули за започване на работа (на пълно работно време) на самотните родители (и в по-малка степен двойките с деца) са ограничени, тъй като те са изправени пред комбинация от разходи и отнемане на обезщетения. Освен това може да възникнат проблеми с координацията заради разпределянето на отговорностите за социалната закрила между федералното, регионалното и местното равнище на управление. Системата за социална сигурност формално не предоставя на самостоятелно заетите лица обезщетения при безработица, злополуки на работното място и професионални болести.

(15) Влошаването на образователните резултати в рамките на задължителното образование и наличието на значителни различия в образователната система продължават да бъдат безпокойство. Може да бъде постигнато подобрене по отношение на процента на младите хора, които не владеят основни умения, по-специално във Френската общност, където този процент е над средното равнище за ОИСР. Различията в образователните резултати, които се дължат на социално-икономическия и мигрантския произход, са големи. Учителите се нуждаят от по-голяма подкрепа, за да се справят с многообразието. Продължава да е налице необходимостта тяхното продължаващо професионално развитие да се адаптира. Реформите за подобряване на образователните резултати и за преодоляване на различията трябва да бъдат засилени, за да се стимулират устойчивият и приобщаващ растеж, който се основава на интензивно използване на знания, и социалното приобщаване. Изпълнението на „Пакта за високи постижения“, ключовата училищна реформа на Френската общност за подобряване на основните умения, ефикасността и управлението и за преодоляване на неравенствата, напредва. Приети са постановления за организацията на работата на учителите, общите основни учебни програми, статута на училищните директори, както и по-доброто владеене на френски език от новодошлите ученици, които ще започнат да се прилагат от септември 2020 г. Фламандската общност ще започне да изпълнява някои реформи в средното образование от 2019/2020 г., но ранното насочване на учениците продължава да буди безпокойство. Въздействието на тези реформи и мерки ще зависи също от тяхното ефективно изпълнение и наблюдение. Също така Федералният парламент намали възрастта за задължително образование от шест на пет години. Предвид че разходите за образование вече са високи, реформите ще трябва да се прилагат с посилен акцент върху повишаването на ефикасността и ефективността на системата и върху нейния капацитет за осигуряване на умения, които са ориентирани към бъдещето и съответстват на пазара на труда.

(16) Несъответствията между търсените и предлаганите умения и слабата трудова мобилност възпрепятстват увеличаването на работните места и растежа на производителността. Въпреки някои регионални и федерални мерки, предприети за преодоляване на недостига на умения и постигане на по-висока активност, включително в контекста на реформата „Споразумение за работни места“, в няколко сектора се наблюдава недостиг на работна ръка, по-специално в областта на информационните и комуникационните технологии, строителството и здравеопазването. Растежът в сектора на строителството се възпира от липсата на умения и недостига на работна ръка. В някои сектори има голяма нужда от преквалифициране и повишаване на квалификацията на работната ръка. Участието на възрастните в образованието и обучението и в трудовата мобилност също са на ниско равнище. Слабите езикови умения представляват сериозен проблем, по-специално в Брюксел, където за около 50 % от предлаганите работни места се изисква владенето и на френски, и на нидерландски език, в съответствие с националната програма за реформи за 2019 г. Процентът на завършилите висше образование е висок, но дипломантите в областта на науката, технологиите, инженерството и математиката (НТИМ) са твърде малко. През 2016 г. Белгия се нареди на 26-о място в Съюза по завършилите висше образование в областта на НТИМ, като делът на новопостъпилите студенти в съответните области във висшето образование, и по-специално на жените, е малък. Цялостното изпълнение на „Плана за действие за НТИМ за периода 2012—2020 г.“ във Фландрия показва напредък, но броят на лицата, завършили средно техническо и професионално обучение в областта на НТИМ, е в застой от 2010 г. насам. Френската общност не разполага със стратегия в сферата на политиката за НТИМ и прилагането на нейната наскоро приета „Стратегия за цифрово образование“ за училищата все още предстои. Недостигът на професионалисти със знания в сферата на предприемачеството и в областта на науката, технологиите, инженерството и математиката възпрепятства развитието на стартиращите предприятия. Общото равнище на уменията в областта на цифровите технологии е добро, но не се подобрява. В националната програма за реформи за 2019 г. се изтъква споразумението между Фландрия и Валония и планираното споразумение между Фландрия и регион Брюксел-столица за подобряване на трудовата мобилност между тези региони.

(17) Научноизследователската и развойната дейност са концентрирани в няколко сектора, а разпространението на иновациите в останалата част от икономиката не е достатъчно и това в крайна сметка възпрепятства растежа на производителността. Научните изследвания, финансирани с публични средства, изглежда са под средното за Съюза. По отношение на научните изследвания, развойната дейност и иновациите са налице също така регионални и подрегионални различия. В Националния пакт за стратегически инвестиции укрепването на цифровизацията се определя като многообещаваща възможност за повишаване на производителността и капацитета за иновации на Белгия. Това изисква инвестиции в цифрова инфраструктура, включително предприемане на ефективни стъпки за успешното разгръщане на 5G, човешки капитал и предприемачески дух, както и ускорено внедряване на цифрови технологии, по-специално от страна на онези предприятия, които до момента изостават в това отношение.

- (18) Качеството на пътната инфраструктура се влошава след години на ниски публични инвестиции. В същото време изглежда, че поддържането на широка и гъста пътна мрежа не е икономически ефективно за регионите и местните власти. Пътищата в Белгия са сред най-натоварените в ЕС. Железопътната инфраструктура е гъста и с добро качество, но нейното завършване и модернизирание продължават да представляват предизвикателство и е налице претоварване, особено около Брюксел и в районите за достъп до пристанищата в Антверпен и Зеебрюге. Предвижда се да бъдат направени значителни инвестиции в крайградски железопътни инфраструктури и сигнализации, но те са възпрепятстват по-специално от бюджетните правила за разпределянето на средства в отделните региони. Освен това небалансираните стимули и пречките пред конкуренцията и инвестициите в националните пътнически железопътни услуги и междуградските автобусни превози ограничават предлагането и търсенето на алтернативни колективни и нисковъглеродни транспортни услуги. Увеличаването на задръстванията се обяснява отчасти с непрекъснатото повишаване на броя на леките автомобили, стимулирано от липсата на пътни такси, намалението за служебни автомобили и ниското данъчно облагане в областта на околната среда. Високите такси, с които се облагат сделките за недвижимо имущество, и схемата за служебните автомобили се отразяват отрицателно върху мобилността. Качеството на железопътните услуги е спаднало, а осигуряването на градски обществен транспорт и на обществен транспорт между градовете и селата се нуждае от подобрене, по-специално във Валония, където достъпът до заетост представлява основен проблем за лицата, търсещи работа. Съгласно националната програма за реформи за 2019 г. във всички региони се правят значителни инвестиции и се провеждат реформи, а на федерално равнище и в сътрудничество с регионите завършването на крайградската железопътна мрежа около Брюксел напредва. Белгия е приела закон за отваряне на националните железопътни услуги, но делът на услугите за пътнически превози, предоставяни в рамките на задължения за обществени услуги с пряко възложен договор, остава много висок в страната. Не е разрешено частните автобусни оператори да предоставят междуградски автобусни услуги. Наредбите за таксиметровите услуги се различават при отделните местни органи. Въпреки че регионите са разработили свои собствени планове за мобилност, сложната координация възпрепятства следването на последователна визия за мобилността в Белгия, в т.ч. с евентуалното участие на погранични градове и региони. Има възможност регулаторът в сферата на железопътния транспорт да разгърне обхвата на регулаторните си дейности.
- (19) Налице са значителни нужди от инвестиции в подкрепа на енергийния преход. Обновяването на стария жилищен фонд, което предхожда въвеждането на енергийни норми, ще спомогне за постигането на целите за намаляване на емисиите за 2020 г. и 2030 г. Въвеждането на алтернативни горива е на доста слабо равнище. Необходимо е да се направят големи инвестиции в производството на енергия, както и в капацитета за междусистемни връзки, интелигентните мрежи, съхраняването на енергия и енергийната ефективност.

(20) Въпреки усилията на правителството регулаторната и административната тежест за предприятията продължават да бъдат големи и това възпрепятства предприемачеството. Данъчното облагане бе намалено за стартиращите и малките предприятия, но продължава да бъде сложно за финансовите инвестиции. Белгия промени своя кодекс в областта на дружественото право, като намали броя на правните форми на дружествата, улесни законната електронна комуникация, намали изискванията за минимален капитал, както и, според националната програма за реформи за 2019 г., промени законодателството в областта на несъстоятелността, така че да включва по-специално свободните професии. Въпреки тези усилия, обаче, има големи закъснения при даването на разрешения за строеж, регистрирането на собствеността е скъпо, а съдебните производства са продължителни. Административното правосъдие е изправено пред предизвикателства, които се дължат на липсата на ресурси и продължителните процедури и водят до съществени закъснения, по-специално при даването на разрешения за строеж, но и при процедурите за възлагане на обществени поръчки. Освен това координацията във връзка с политиката в областта на климата, енергетиката, цифровите технологии и транспорта е сложна и би могла да бъде подобрена. Сътрудничеството между митническите органи и органите за надзор на пазара е под оптималното равнище и това води до увеличаване на риска несъответстващи на изискванията стоки да влизат в Съюза през границите на Белгия. Оценката на въздействието би могла да се интегрира по-добре в процеса на изготвяне на политики. Качеството на цифровите обществени услуги за предприятията е ниско. Липсата на цифровизация на съдебната система продължава да бъде сериозно предизвикателство, по-специално за събирането на данни. Завършването на цифровизацията на правосъдието е важно условие за допълнителни подобрения на качеството на съдебната система, като например актуализирането на бизнес процесите и по-доброто управление на човешките и финансовите ресурси в съдилищата.

- (21) Пречки пред конкуренцията и инвестициите в сферата на някои бизнес услуги възпрепятстват растежа и производителността. Навлизането на нови доставчици на услуги е значително под средното за Съюза, а печалбите са над средното за Съюза. Според показателя на Комисията за рестриктивност белгийската регулаторна рамка за счетоводители, данъчни консултанти, архитекти и агенти на недвижими имоти е значително по-ограничителна от средното за Съюза. С приет наскоро закон бяха въведени по-строги изисквания за патентните представители. Според Федералното бюро за планиране ако се намали съществено регулаторната тежест в рамките на правните, счетоводните и архитектурните услуги, производителността на труда ще се увеличи. Регулираните нотариални такси за сделки с недвижими имоти са значителни и се добавят към високите такси за регистрация. Регионите са осъществили различни реформи в областта на занаятчийските и търговските професии. Секторът на търговията на дребно продължава да е изправен пред оперативни ограничения, които възпрепятстват неговата производителност и инвестициите. Конкуренцията между супермаркетите е под оптималното равнище, основно заради високата концентрация и ниската входна и изходна динамика. Според показателя за рестриктивност в търговията на дребно Белгия се нарежда на шесто място сред държавите членки с най-много ограничения по отношение на работната среда за търговците на дребно. В националната програма за реформи за 2019 г. се изтъкват неотдавнашните реформи в регион Брюксел-столица за улесняване на установяването на търговците на дребно. Пазарът на телекомуникационни услуги се характеризира с високо ниво на концентрация (подсилено допълнително от неотдавнашни поглъщания) и слаба конкуренция. Това става ясно и от относително високите цени за стационарни услуги в сравнение със сходни държави. При фиксираните мрежи пазарът на дребно се характеризира с географски определени дуополи на съществуващите и кабелните оператори. Това може да създаде пречки за предоставянето на пакетни услуги, съчетаващи стационарни и мобилни услуги, от страна на някои оператори. В националната програма за реформи за 2019 г. се изтъква приемането на реформата на законодателството в сферата на икономиката с цел по-добро спазване на правото в областта на конкуренцията и по-добро функциониране на белгийския орган за защита на конкуренцията чрез по-ефикасни процедури и намаляване на риска от бъдещи спорове пред Cour des Marchés/Marktenhof. Белгийският орган за защита на конкуренцията разполага с ограничени ресурси в сравнение с ресурсите на органите за защита на конкуренцията на други държави членки.
- (22) Програмирането на средствата от Съюза за периода 2021—2027 г. би могло да спомогне за преодоляване на някои от пропуските, посочени в препоръките, по-специално в областите, обхванати от приложение Г към доклада за страната за 2019 г. Това ще позволи на Белгия да използва тези средства по възможно най-добрия начин за установените сектори, като се отчитат регионалните различия.

- (23) В рамките на европейския семестър за 2019 г. Комисията направи цялостен анализ на икономическата политика на Белгия и го публикува в доклада за страната от 2019 г. Тя извърши и оценка на програмата за стабилност за 2019 г., на националната програма за реформи за 2019 г. и на последващите действия във връзка с препоръките, отправени към Белгия през предходните години. Комисията взе предвид не само тяхното значение за провеждането на устойчива бюджетна и социално-икономическа политика в Белгия, но и тяхното съответствие с правилата и насоките на Съюза предвид необходимостта от засилване на цялостното икономическо управление на Съюза чрез принос на равнището на Съюза към бъдещите национални решения.
- (24) С оглед на тази оценка Съветът разгледа програмата за стабилност за 2019 г., като становището му⁸ е изразено по-специално в препоръка 1 по-долу,

ПРЕПОРЪЧВА на Белгия да предприеме следните действия през 2019 г. и 2020 г.:

1. Да гарантира, че номиналният темп на растеж на нетните първични държавни разходи не надвишава 1,6% през 2020 г., което съответства на годишна структурна корекция от 0,6% от БВП. Да използва извънредните приходи, за да ускори намаляването на съотношението на консолидирания държавен дълг към БВП. Да продължи реформите за гарантиране на фискалната устойчивост на дългосрочните грижи и пенсионните системи, включително чрез ограничаване на възможностите за ранно напускане на пазара на труда. Да подобри състава и ефективността на публичните разходи, по-специално чрез преглед на разходите, и координацията на фискалните политики от всички равнища на управление, за да се създаде възможност за публични инвестиции.
2. Да премахне възпиращите фактори за осъществяването на трудова дейност и да укрепи ефективността на активните политики за заетостта, по-специално за нискоквалифицираните работници, по-възрастните работници и хората с мигрантски произход. Да повиши резултатите и възможностите за приобщаване на системите за образование и обучение и да преодолее несъответствията между търсените и предлаганите умения.

⁸ Съгласно член 5, параграф 2 от Регламент (ЕО) № 1466/97.

3. Да насочи икономическата политика във връзка с инвестициите към устойчивия транспорт, включително модернизирането на железопътната инфраструктура, ниските въглеродни емисии и енергийния преход и научните изследвания и иновациите, по-специално в областта на цифровизацията, като се вземат предвид регионалните различия. Да се справи с увеличаващите се предизвикателствата пред мобилността, като укрепи стимулите и премахне пречките пред увеличаването на търсенето и предлагането на колективен транспорт и транспорт с ниски емисии.
4. Да намали регулаторната и административната тежест, за да насърчи предприемачеството, и да премахне пречките пред конкуренцията в сферата на услугите, особено в областта на телекомуникациите, търговията на дребно и професионалните услуги.

Съставено в Брюксел на [...] година.

За Съвета

Председател
